

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odrto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO Poštai čk. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev. 15.

GORICA DNE 14. APRILA 1948.

Cena L. 15

Zaupamo, da voditelji Krščanske demokracije ne bodo tako nedosledni, da ne bi hoteli izvajati vseh posledic, ki izhajajo iz krščanskih načel. „Med te spadajo gotovo tudi načela o pravičnem ravnanju z narodnimi manjšinami, katerim se morajo zjamčiti vse narodne pravice in popolna enakopravnost z državljani večinske narodnosti.“

Goriški nadškof v letošnjem pastirskem listu

Krščanska demokracija je resnična in najpopolnejša demokracija in bo, ker krščanska, gotovo spoštovala tozadevna določila italijanske ustave. Samo totalitarizmi in ljudje brez vesti se poživljajo na zakone in dano besedo.

Volivna dolžnost vseh katoličanov

1. »Glede na nevarnosti, katerim sta izpostavljeni vera in obči blagor, in glede na njuno važnost, ki zahteva sodelovanje vseh poštenih, vsi tisti, ki imajo pravico glasovati, naj si bodo kakršnega koli stanu, spola in starosti, v vesti strogo dolžni, da se pravice glasovanja tudi poslužijo.

2. Katoličani smejo oddati svoj glas samo tistim kandidatom ali tisti listi kandidatov, o katerih vedo za trdno, da bodo spoštovali in branili izvrševanje postav bžjih in pravice vere ter Cerkve v zasebnem in tudi v javnem življenju. 3. Kolikor trdnejše upanje dajejo program in življenje nekaterih kandidatov, da bodo branili pravice vere in Cerkve, s toliko večjo mirnostjo morejo katoličani svobodno zanje glasovati.« (Sv. konvizijska kongregacija 31. 3. 1947)

Kmet: Komaj čakam dan 18. aprila. **Delavec:** Zakaj? **Kmet:** Ker bom imel priliko, da v volivni kabini brez strahu prilepim roparjem naše zemlje komunistom prav pošteno zaušnico. **Delavec:** Tudi od mene bodo ti sleparji prejeli prav krepko brco. Tako porečem: Tu imate plačilo za prisilno, udarniško in brezplačno nadurno delo — in za lakoto, ki jo pripravljate meni in mojim otrokom. — Dvakrat bom volil in dve brci dobijo. Amen.

ve že ves svet, kako brezobzirno in nečloveško postopajo komunistični trinogi s tistimi, ki se njim in njihovim hlapčevskim opričnikom zamerijo.

Kam gre jugoslovanski kruh?

Pred nekaj meseci je pristal v splitski luki sovjetski parnik velike tonaže, ki naj bi natovoril jugoslovansko žito za Sovjetijo, kjer baje ničesar ne manjka in že pripravljajo žito za Italijo, kakor je pred kratkim farbal ljudi Togliatti. Natovarjanje opravljajo navadno domači pristaniški delavci. Tokrat pa so dobili ti delavci ukaz, naj se spravijo domov, ker da bodo to delo opravili drugi delavci. In res so natovorili ladjo nemški ujetniki in partizanski vojaki. To ravnanje je pristaniške delavce tako razburilo, da so pričeli preklinjati Tita in njegovo protidelavsko oblast, češ da jim ne zaupa in da se boji, da bi zvedeli delavci, da se odvažajo jugoslovansko žito v Rusijo, medtem ko nimata ne delavce ne narod doma dovolj kruha. Toda še večje je bilo njihovo razočaranje, ko so jim pristaniške oblasti sporočile, da je za take nedisciplinirane delavce še dovolj prostora po ječah. — Najbolj zanimivo pa je to, da so bili ti delavci do zadnjega časa najbolj zagrizeni zagovorniki Tita in njegovega komunističnega režima. — Ali bi ne čakalo podobno razočaranje tudi naših delavcev, če bi zavladal komunizem nad nami? Seveda, navduševati se za Tita pri polnih loncih ameriških dobrot je silno lahka stvar, a čisto nekaj drugega je, prenašati dobrote komunističnega raja na svoji koži in kljub temu tovarišu Titu zvest ostati.

rali večjo skupino letalcev in drugih vojakov, ker so nameravali z zraka ubiti Tita in njegovo vlado. Uporniki so bili ustreljeni. Izdal jih je eden izmed zarotnikov. V istih dneh je bil ubit eden izmed najvišjih funkcionarjev OZNE, polkovnik in šef beogradske OZNE.

Kdor želi stradati, biti strgan kot capin in povrhu še suženj brez lastne misli in volje, naj voli za komunistično „Ljudsko fronto.“ Še najbolje bo pa, da kar pobere šila in kopita in gre pod Titovo oblast.

Komunisti in cerkveni pogrebi

Primorski dnevnik je dne 27. marca napadel goriškega škofa, češ da je odrekal cerkveni pogreb neki ženski iz Pevme, ker »je živela z možem v zakonu, ne da bi bila cerkveno poročena«. V tej odredbi vidi »seveda« volivno mahinacijo v prid demokrščanske stranke. Vsak otrok, ki je vsaj deloma poučen v kršč. nauku, ve, da javni grešniki, kot so osebe, ki žive v divjem zakonu, ne morejo imeti cerkvenega pogreba. Take osebe so se namreč same izločile iz cerkvene skupnosti in si prepovedale cerkveni pogreb. Da to ni nikak volivni maneuver proti »ljudski fronti« v prid »demokrščanske stranke«, priča najbolj dejstvo, da se je to tako vršilo v Cerkvih že stoletja in stoletja, ko se nikomur niti sanjalo ni ne o komunizmu ne o ljudski fronti in ne o demokrščanski stranki.

Ob tem primeru bi hoteli opozoriti slovensko ljudstvo, kako ogabno in podlo ga slepari in vara Primorski dnevnik. Medtem ko to trobilo, ki je najpokornejši sluga in petolizec komunistične stranke, zagovarja tu pri nas cerkvene pogrebe — seveda zgolj iz propagandnih namenov — ista komunistična stranka prepoveduje »onstran meje svojim pripadnikom vsako udeleževanje. Ze pred časom so prepovedali vsem višjim članom komunistične stranke cerkveno poroko, prejemanje zakramentov ter krst otrok. Pred nekaj tedni so pa

uradno prepovedali duhovnikom pokopavati člane komunistične partije. Učiteljem neprestano naročajo, naj otrokom vbrizgavajo strup nevere in nemorale; profesorjem ukazujejo, naj moralno kvarijo mladino in jo uvajajo v močvirje spolnega izživljanja. Vsi tudi vedo, da razni »tečajji, kurzi, delovne brigade, gradbe prog, počitniški domovi, itd.« so dejanske pohujševalnice moške in ženske mladine, ki mora skupno živeti in skupno propadati. Ta novodobna Sodoma je edina »svoboda«, ki jo je prinesel komunizem, svoboda sužnjeva greha in sramote...

Pozivamo Prim. dnevnik, da zanika ta dejstva, ako more. Tega ne bo storil, potuhnil se bo in molčal. Toda slovensko ljudstvo pozna njegovo umazano igro in se od njega odvrta s prezirom in studom.

Kdor ve, kaj je komunizem, ne bo nikdar in za nobeno ceno volil za „Demokrščano fronto“ z Garibaldijevo glavo, ako ni popolnoma pokvarjen človek. Ti voli s svojo glavo!

Kmečke zadruge — jugoslovanski kolhozi

Po Titovi ustavi ni odpravljena vsa zasebna lastnina, niti nje svobodno uživanje in ne skrb za kmečko gospodarstvo, da bi z gledalo, da vlada v Jugoslaviji ne vsiljuje kolhoznega življenja.

V praktičnem življenju pa je drugače: Titova vlada dela na to, da bi kmet sam prišel v tak položaj, da ne bo mogel obdelovati svoje zemlje in ne voditi svojega gospodarstva. To skuša doseči na ta način, da nalaga velike davke, doloca strasno velike takse za dedovanje, omejuje prodajo pridelkov itd., tako da je kmet sam prisiljen, odpovedati se lastnini in jo ponuditi državi.

Zato Titov režim ustvarja kmečke zadruge, katerim daje vse prednosti. Ustanavljanje kmečkih zadrug je jugoslovanski način kolhoza, to je skupnega gospodarstva.

Kmet — gospodar, ki ima od 10 — 20 ha zemlje, mora plačati od 50 — 120 tisoč Din davka, ki ga nikakor ne zmore, ker mu vse odvzamejo: žito, vino, prašiče itd. Kar mu država pusti, ni dovolj niti za prehrano družine niti za setev. Da plača davke, mora prodajati konje, govedo itd. A kako naj brez tega vodi gospodarstvo? Zato je prisiljen, da stopi v zadrugo in se tako odpove svoji lastnini v korist — t. j. na veliko škodo tudi skupnosti sami, ker zmanjka veselje do dela.

Česar vlada ne napravi z zakonom in odloki iz taktičnih in diplomatskih razlogov, napravi komunizem z bedo, davki, pritiskom itd. Ni sicer več zasebnih kapitalistov, je pa ostal en sam, t. j. vse-mogočna, nenasitna, brezobzirna komunistična država.

Mučenje hrvatskega duhovnika dr. ja Iva Guberina v Stari Gradški

Znani hrvatski katoliški pisatelj, duhovnik in rodoljub dr. Ivo Guberina, ki ga je Titovo »ljudsko« sodišče obtožilo kot vojnega zločinca ter obsodilo na smrt na večaloh, je moral pred smrtjo pretrpeti neznašljivo mučenje v koncentracijskem taborišču v Stari Gradški. Mi ne vemo, kaj je dr. Guberina zagrešil, vemo pa to, da se najhujšim nemškimi zločincem, ki so bili od zavezniškega sodišča v Nürnbergu obsojeni na smrt, ni skrivil pred smrtjo niti en las, ker tak je običaj med kulturnimi narodi. Dr. Guberina pa je moral cele tri mesece prenašati pred svojo smrtjo najhujše muke. Trikrat na dan so ga pretepali, razbili so mu obraz, razmesarili nos in ustnice, ranili oči; vzeli so mu obleko, da je moral z raztrganimi hlačami iz navadne vrečevine skrivati svojo goloto.

Tako postopajo z obsojenci v Titovih ječah. Ko pa pridejo iz Amerike ali od drugod kake protestantski pastori, jim Titovi oprode pokažejo ječe, kjer je seveda vse v redu in kjer se obsojenim godi skoraj bolje kot tistim, ki so zunaj. Toda čas Potemkina in njegovih lažnivih vasi je že davno minul. Danes

Urhov brzozav iz Argentine:

Primorski Slovenci! Tukaj je vse polno ljudi stavilo, ali ste ali niste največji bedaki na svetu. Največji bedaki so verniki, ki volijo brezbožce, in narodnjaki, ki volijo največje rable svojega naroda za poslance. — Rešite svojo čast! Urh

Prisilna izselitev pravoslavni seljakov

Nedaleč od Banjaluke se razprostira od Stare Gradške do Prijedora planina Kozara, ki je znana iz partizanskih oziroma ustaških bojev. Na to planino so se zatekli križarji, ki jih je ondoto ljudstvo hočeš—nočeš podpiralo. To pa je bil v očeh Titovih oblasti tako velik zločin, da so izdali odlok ter odredili takojšnjo izselitev tamošnjega ljudstva. Ta odlok, ki je prizadel kakih 70.000 prebivalcev, se je moral izvršiti v 48 urah. Uboge ljudi, ki so smeli vzeti s seboj le to, kar so mogli na rokah odnesti, so nastanili v šotorih okoli Banjaluke, kjer umirajo od lakote in raznih bolezni. To nečloveško postopanje se je izvršilo pred nekako 3 meseci.

Mi se temu poročilu ne čudimo, ker vemo, kako so sovjetske oblasti prisilno izselile prebivalce kar celih sovjetskih republik, kot n. pr. na Krimu in ob Volgi, ter jih poslale za kazen v daljno Sibirijo.

Na dan zmage 1947

Dne 9. V. 1947 je bila v Beogradu pred Titom in vlado vojska parada. Vseh vrst orožja je šlo mimo. V najbolj svečanem trenutku so se imela dvigniti letala, da bi v počasnem in nizkem poletu krožila nad krajem, kjer je bil Tito. Tik pred vzletom so na letališču areti-

ORKNO V SVET

Dne 3. aprila je predsednik Truman podpisal »Zakon 1948 za pomoč inozemstvu«. Ob tej priliki je dejal, da ta zakon znači važen korak do trajnega miru v svetu. — Prvikrat v človeški zgodovini je ena sama država sprejela nase tako veliko žrtve, da bi pomagala do gospodarske obnove drugim državam. Zapadna Evropa je z veseljem in hvaležnostjo do ZDA sprejela to novico, ker je z ameriško pomočjo zagotovljen tej izkrevavljen in komunistični revoluciji izpostavljeni zibelki krščanske kulture hiter in miren gospodarski razvoj.

Drugi žebelj v rakev komunizma bo zabila Amerika z zakonom o vojaškem izvežbanju vseh moških v ZDA do izpolnjenega 45. leta in zakon o obvezni vojaški službi mladeničev od 19. do 25. leta starosti. Predno bo preteklo leto 1948, bo vojna moč ZDA pripravljena za vsak slučaj še mnogo bolj, kot je bila v dnevih silne zmage nad »osjoc« v maju 1945. Na to uho pa sliši tudi sovjetski medved in ta način je edini, ki mu bo vzel veselje, stegovati svoje kremplje po zapadnih krščanskih in demokratskih državah.

Upamo, da bodo italijanske volitve v državni zbor tretji žebelj v rakev komunizma. Te volitve imajo ne le naroden, ampak naravnost mednarodni pomen, ker bi zmaga komunizma pri svobodnih volitvah v Italiji silno opogumila komunistične partije po drugih zapadnoevropskih in tudi preokceanskih državah. Toda moč komunistične prevare tudi v Italiji vedno bolj pojema. Le v Romanji in v Siciliji, kjer so nekdanji bili najbolj navdušeni fašisti, se komunizem še tdo vravno vzdržuje med sedanjimi fašikomunisti, po vseh drugih pokrajinah pa zelo blede njegova zvezda, tako da postaja zaskrbljen in slabe volje sam — sicer vedno nasmehljani — »tovariš« Togliatti. Pomagale mu ne bodo niti v Turinu tiskane, a neki švicarski tiskarni podtaknjene in javno dokazane laži proti Cerkvim, niti »Odrpto« pismo italijanski duhovščini, v katerem vabi duhovnike k sodelovanju s »fronto«, ki da ponuja Cerkvim verski mir, medtem ko istočasno po vseh komunističnih časopisih strupeno napada vse, kar je bož-

Bodite pametni!

Če bodo Slovenci volili za komunistično »Demokrščano fronto«, naj priprišejo samim sebi, ako se bo njih narodni položaj v Italiji bistveno poslabšal.

Poglejmo v jugoslovanski zapravljeni raj — in v rdečo objubljeno deželo

Tržaški strokovni delavci v Zagrebu

V državni tvornici »Rade Končar«, ki izdeluje električne instalcijske dele pod imenom »ELPOH«, je poleg velikih ga števila domačih delavcev tudi skupina delavcev, ki so prišli iz Trsta, pred vsem italijanskim komunistov. Komunistična propaganda je dobro izrabila prihod teh ljudi. Ta je najprej hotela pokazati, kako težko je na eni strani življenje v Trstu, koliko je tam brezposelnih, kako neurejeno je stanje delavcev in kak raj imajo na drugi strani delavci v Jugoslaviji. Propaganda je tudi razkričala gostoljubni sprejem od strani rdečih in veliko skrb Jugoslavije za te trpeče delavce. Objubila jim je, da jih bodo sprejeli v veliko tvornico pod istimi pogoji kot domače delavce.

Dobili bodo 14 dinarjev na uro in jedli v skupni menzi.

Tržaški »tovariš«, naučeni doma na svobodo, proteste in stavke, so se takoj uprli, ko so zvedeli za plačo in slabo hrano. V prepirih med njimi in domačimi delavci so se slišale take opazke: »Kaj, da bomo mi delali zastoj in ob taki hrani, s katero ne more zdržati niti brezposeln človek, kaj šele delavec, ki mora toliko ur delati kot živina?«

Da bi ne zvedeli domači delavci za te proteste, so tovarniški upravniški tržaškimi delavcem zvišali plačo na 17 dinarjev in otvorili zanje posebno kuhinjo. To je za prvi trenutek zadovoljilo te delavce, a vendar so vedno vzdihovali: »V Trstu je bilo vendar boljše, dobivali smo vsak dan slanino in salame!« Hrvatski delavci so takoj razumeli, kako je s stvarjo in so na tihem preklinjali vse one, ki na ta način prinašajo pravico in enakost med delavsko ljudstvo.

V Jugoslaviji ne smejo pokazati ogorčenja nad nasiljem in krivicami na noben način, kot le s trpljenjem in živim upanjem vseh tlačanih, da bo vendar prišel dan, ko bo tega pekla konec.

„Odkar svet stoji, nismo obhajali tako žalostne in in bedne Velike noči kot letos.“

Iz pisma izza železne zavese

Dan na dan prihajajo poročila iz za železne zapese, da si tam 80% ljudi želi nove strahotne vojne, ker vidi le v njej upanje osobojenja izpod edečega jaema.

To veš tudi ti, ker si to že očelcat slišal, če se zanimaš za usodo svojih beatov in nisi tak divjak, da ti niti brat ne more zaupati resnice.

Kaj ti torej meša glavo, da še danes dvoimiš, komu bi dal svoj glas?

jega in Kristusovega, ne izvzemši pa peža.

Pri teh volitvah bodo tudi naši Slovenci s svojim glasom odločevali o bodočnosti Evrope. Le najbolj tčovratni in nepopoljšljivo zaslepljeni bodo s svojo glasovnico pljunili v obraz Kristusu, Cerkvi in svobodnemu demokratičnemu prepričanju s tem, da bodo glasovali za »fronto«. Upamo, da bo pamet vendarle zmagala pri večini naših volivcev, ki se še zavedajo, da so katoličani.

Finska je bila prisiljena, podpisati s Sovjeti »prijateljsko« pogodbo za dobo 10 let. To so taka »prijateljstva«, o katerih pravimo: Bog me varuj hinavskih prijateljev, sovražnikov se bom že otre-

sel sam!

Vendar se je finski narod oddahnil, ko je zvedel, da so njegovi zastopniki odklonili sovjetsko zahtevo po sovjetskih vojaških postojankah na finskem ozemlju in zmagali v tej točki. Najbrž je pa to le taktičen umik Sovjetov zaradi svetovnega položaja, ker jim zdaj ne kaže, strune preveč napenjati, saj so zaradi Českoslovaške do skrajnosti napete. Tam je komunistična diktatura zastrela že tri katoliške liste, dva v Pragi, enega v Olomouci, ki so imeli dnevno naklado pol milijona izvodov. Pač svoja bodo tiska!

V Berlinu se bije med zavezniki huda živčna vojna. Rusi izvajajo čez merol!

in jo pokazal sodnikom, rekoč: »Kje pa je ostala konfiskacija?« Vsa dvorana je planila v smeh in pesnika so odslovili.

Prst božji

Resničen dogodek iz neke župnije v Soški dolini. Predsednik krajevnega odbora gre k župniku. »Po nalogu višjih oblasti prihajam ter vam uradno sporočam, da se bodo od sedaj dalje vsi člani komunistične partije pokopali samo civilno, brez duhovnika. Dajem vam za devni odlok s svojim podpisom« Duhovnik je vzel stvar na znanje. Zgodilo se je pa, da je par dni pozneje v oni župniji nenadoma umrl prvi partijec — sin krajevnega predsednika. Družina je v en glas zahtevala cerkveni pogreb. Oče se je vdal in stopil k župniku: »Veste, kaj me je zadelo? Domači zahtevajo cerkveni pogreb.« Duhovnik: »Toda, saj prav vi ste mi to prepovedali. Tu je odlok z vašim podpisom!« Predsednik krajevnega odbora se je ugriznil v ustnice in odšel majhen, majhen... Prst božji!

DOMAČE NOVICE

Tretjeredniki

Vodstvo slovenskega Tretjega reda sporoča vsem tretjerednikom in tretjerednicam, da v nedeljo 18. aprila ne bo mesečnega shoda pri Sv. Ivanu. Prihodnji shod bo tretjo nedeljo meseca maja.

Pazi na bankovce in izkaznice!

Pazite na bankovce, ki so zaznamovani z volivno propagando. Nihče jih ni dolžan sprejeti kot plačilno sredstvo. Tudi banka jih kratkomalo ne zamenja, ampak jih sprejme le pogojno, dokler ne ugotovi, ali so pristni.

Na volišču se mora volivec izkazati z osebno izkaznico. Kdor ne bo mogel dobiti nove italijanske, se bo smel predstaviti tudi s staro, ako je še dobro ohranjena, pa tudi izkaznice ZVU (Zavezniške vojaške uprave) so za ta čin veljavne.

Skrbite, da se podatki na osebni izkaznici ujema s podatki na volivni izkaznici. Osebnostne izkaznice morajo imeti sliko, ki jih dobijo reveži pri Krščanski demokraciji za 100.— L. ali celo zastoj.

Demokršanski volivni shod

Glavni tajnik demokršanske stranke Piccioni je imel v nedeljo 11. IV. v Gorici velik volivni shod, na katerem je s številkami dokazal, koliko je sedanja vlada storila za gospodarsko obnovo naše države in za njen ugled v svetu. Slovenski poslušalci so z zadovoljstvom vzeli na znanje njegove pravične izjave glede poštenega sožitja obeh tukajšnjih narodnosti v duhu italijanske ustave in mirovne pogodbe.

Njegove tozadavne besede je občinstvo sprejelo z velikim odobravanjem, kar nam dokazuje, da niso vsi Italijani narodno nestrpni, ampak da je med njimi mnogo razumnih ljudi, ki si kakor mi želijo mirnega sodelovanja obeh narodov v obojestransko korist in v prid dobremu sosedstvu dveh držav.

KOMUNISTI!

Ne bojte se svojih nasprotnikov, ampak svojih lastnih zmot in brezvestnih voditeljev.

URH in ŽEF

Farizejem, ki se pohujšujejo nad neprimernimi rečmi, a se ne pohujšujejo nad zločini, temveč pri njih z vsem srcem sodelujejo.

Dragi URH!

Zračna pošta je sicer draga, a zadeva je že tako važna, da Ti moram nemudoma poslati še sledeče poročilo.

Za nedeljo 4. aprila je komunistična »Demokratična fronta« v italijanskem in slovenskem jeziku povabila na Trg sv. Antona v Gorici vse italijanske, furlanske in slovenske komuniste na zborovanje. V soboto so nalepili po omejenem trgu vse polno komunističnih lepakov, da bo vsaj na zidovih nekaj slovenščine, ker ne govornik Bergamo ne govornica Joče Lussu ne znata niti besedice slovenščine, čeprav sta hotela govoriti tudi za »Slovensko demokratično fronto«. V nedeljo zjutraj pa se je podoba vsa spremenila. Ves trg je bil prepleten z volivnimi znaki Krščanske demokracije in drugih strank, da je zgleдал kot velika, svečano okrašena dvorana, v katero imajo pristop prav vsi, samo komunisti ne.

Vse to je kazalo, da bo komunistično zborovanje naletelo v kljub volivnemu premirju na velike težave od strani goriškega občinstva. Omeniti moram, da je bilo v mestu v zadnjem času več zborovanj najrazličnejših strank in da so se vsa vršila v najlepšem miru in resdu brez vsakega posredovanja policije. — Za to zborovanje je bilo vreme v naravi (dež) in v dušah silno slabo, ker so Goričanom le preživo v spominu vnebovpijoči zločini, ki so jih italijanski in slovenski komunisti zagrešili nad Italijani in Slovenci leta 1945. Italijane so seveda takrat izdajali predvsem Italijani sami.

Oblasti so bile radi tega zelo v skrbeh in so napele vse sile, da bi se moglo tudi to zborovanje vršiti nemoteno, kajti sedanja vlada res stori vse, kar je v njeni moči, da bi se spoštovala demokratične svoboščine ob priliki volitev. Radi tega je prišlo v mesto vse polno policistov celo s tanki, da bodo branili slovenske in italijanske komuniste, zlasti pa lepo poslanko Joče.

Ob določeni uri se je nabralo na trgu rdečega zborovanja več sto komunistov z vseh koncev in krajev dežele, a tudi na tisoče protikomunistov, da bodo volivne agitatorije vprašali za podrobnejše informacije o krtovi deželi, kjer so izginiti l. 1945 tako številni Goričani.

Zborovanje je imelo začeti, a govornica in govornik nista prišla do besede iz enostavnega razloga, ker sta imela pred seboj vse drugačno poslušalstvo, kakor sta si ga bila predstavljala. — Primorski dnevnik se sicer pritužuje, da policija ni dovolj ščitila tega zborovanja. Če priznamo, da policistov ni bilo toliko, da bi bili mogli vsakemu udeležencu shoda posebej mašiti usta, moramo priznati, da je policija storila silno veliko, ako je dosegla, da so mogli vsi slovenski in italijanski komunistični eksponenti oditi zdravi domov. Tako silno hudi so namreč na komuniste zlasti tisti prevarani Goričani, ki so tako izdatno podpirali nekdanjo OF., in so za plačilo dobili 40 dni rdeče svobode, tako da je imajo za večne čase dovolj.

To zborovanje je dalo Primorskemu dnevniku zelo dobrodošel povod za veliko pohujšanje. Če bi bil imel v soboto 3. IV. le še eno unčo vere, bi jo bil v nedeljo 4. IV. točno ob štirih popoldan

zgubil. Opazil je namreč, da je bil na balkonu svojega stanovanja neki kano-nik, ki ga je radovednost spravila iz ravnovesja v taki meri, da je prišel gledat nedeljski svojevrstni dirindaj in da se je pri tem vedel s tako majhno »krščansko ljubeznijo«, da je kazal neko zadovoljstvo nad tem, da se je onemogočil komunistični shod, o katerem je pač vedel, kot vsi pametni ljudje, da bi bil natrosil v ušesa in srca še nagnih poslušalcev le kopico komunističnih laži in hujskarije k sovraštvu.

Naš Slovenski Primorec je obsodil nedemokratično stran tega shoda še predno ga je Primorski dnevnik k temu pozval. Vem, da so slovenski in laški duhovniki in verni ljudje soglasno obsodili tudi neprimerno radovednost in zadržanje tistega gospoda in morda še enega mladega duhovnega radovedneža, medtem ko je drugi, kakor sem slišal, hodil okrog s svetim oljem za morebitno pomoč v sili. Pa to me ne briga. Duhovniki naj uredijo svoje reči med sabo. Jaz, Žef, pravim, da se komunisti ne smejo prav nič pohujševati, kajti če bi oni imeli policijo v rokah in bi se priredil proti njim tako izzvalen protikomunističen shod z vsemi omenjenimi okoliščinami, bi gotovo ne branili svojih nasprotnikov tako goreče, da bi jim očitali njihovi lastni somišljeniki, kakor se je na tem shodu v obratnem smislu zgodilo, da so fašisti ali demokristjani in njih podporniki. Kaj bi naredili v takem primeru policisti rdečih gospodarjev vkljub vsem morebitnim dogovorom, ki so pod komunisti prav za prav nemogoči? Tako bi rekli: »Mi spoštujemo ljudsko voljo!« in bi deloma zaprli in deloma pobili prireditelje shoda in njih pristaše. To je kot pribito.

Če bi mene pozval Primorski dnevnik, naj povem, kaj mislim o tej zadevi, bi rekli: »Preljubi moji komunisti, vi ste španski ljudje in zato zahtevate, da bi bili vaši nasprotniki sami nedolžni angelci in krotka jagnjeta. Zase pa zahtevate svobodo, da ravnate kot zločini in da pri tem zahtevate še sloves svetnikov. To je dvojna moralā in tolike morale ne zmorejo niti duhovniki...«

Če je pri tem italijanskem shodu mednarodnih komunistov kako grenko slišal tudi kak Slovenec, naj se ne čudi, kajti kdor se boji pika, naj ne hodi v bližino, ko ose rojijo.

Tako je bilo s polomijo shoda mednarodne komunistične družbe Joče — Lambert.

Piši kaj kmalu, kako se godi Tebi in drugim izseljencem v Argentini. Pozdravi posebno g. V. B., ki je baje bolan, njegovi gospe pa čestitaj k botrovanju pri krstu novorojenke na ladji.

Tvoj Žef

DAROVI:

ZA SLOVENSKO SIROTIŠČE:

P. n. A. V. 10 L; VI, 500 L (Pismo prejeli).

Lepa hvala!

ZA SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE:

V februarju in marcu: N. N. 200; goriška Mar. družba 2080; družina Perin iz Krmina v spomin pok. očeta 2000, nečak Ciro 1000; N. N. 200; N. N. 1000 L. Bog povrnil!

Odgovorni urednik

Dr. BONAVENTURA MAHNIČ

Katoliška tiskarna — Gorica

Teleban in Modrijan v borbi za kopisti komunističnega kandidata Mermolja

Teleban: Jaz sem kristjan in zato bom glasoval za Krščansko demokracijo. Moti me pa slovenski kandidat na frontaški komunistični listi dr. Mermolja. Po mojem mnenju on ni komunist, ampak pravi slovenski demokrat. Zato bom napisal njegovo ime kot prednostni glas na glasovnico za Krščansko demokracijo. Prečrtal bom križ na ščitu in v sredi bom napisal: dr. L. Mermolja.

Modrijan: Tvoja volitev bo neveljavna, ker smeš dati prednostni glas — ki pa ni potreben — le enemu izmed kandidatov dotične stranke, katere znak na volivnici prečrtas.

Teleban: Kako pa naj naredim, ker Mermoljo imam rad. Popravil mi je zobe prav dobro in še pri računu mi je dal lep popust.

Modrijan: Lepo je od tebe, da si g. dr. ju Mermolju hvaležen za njegovo zobozdravniško pomoč in poštenje. Zato pa ga na ljubo slovenskemu ljudstvu in njemu samemu pušti v zobozdravniški službi, kjer bo več dobrega napravil, kakor če bo služil Togliattijevim komunistom. Sicer pa le bodi miren, ker ni nobene verjetnosti, da bi dr. Mermolja postal poslanec.

Če bi pa dr. Mermolja na čudežen način postal radi tvoje glasu poslanec, bi te na cesti po pravici oklofotal in ti

rekel: Kaj tudi ti, ki sem bil tako velikodušen s teboj, si mi pomagal v ta peklenski močnik?

Teleban: Če je tako, bom pa komunističnemu kandidatu iz hvaležnosti za usluge nesel rajši kak dar, n. pr. kake mašne bukvice.

Modrijan: Lahko tudi katekizem in s tem mu napraviš večjo uslugo kakor z volitvijo, ki teži nad njegovo glavo kot črn oblak. — Po vročih volitvah nih dneb bo hvaležen tudi za vrček hladnega piva.

Svoboda umetnosti in znanosti v Jugoslaviji

V Zagrebu živi čudak Tine Ujević, ki baje niti srajce ne nosi. Je pa filozof, pesnik in romanopisec, ki pozna 11 jezikov in dobro govori celo hebrejski. Tega moža so nove oblasti že enkrat zaprle, ker je pisal — pomislite in strmite nad predrznostjo tega človeka! — celo med okupacijo.

Mož se po prestani ječi ni spreobrnil in zato je bil ponovno no klican pred »ljudsko sodišče«, kjer so ga obsodili radi zastarelega mišljenja na težko kaznen, da 7 mesecev ne bo smel pisati.

Pri razpravi ga je vprašal predsednik: »Kako gledaš na položaj?« »Vse je v redu!« »Ali imaš kako željo?« »Prosim za potni list v tujino.«

Po obsodbi: »Ali si zadovoljen s kaznijo?« Ujević se je čudil, da pri kazni manjka nekaj bistvenega. Ker si sodišče ni moglo v tej bistveni zadevi pomagati, ji je pesnik sam pomagal. Odvezal si je vrstico od hla-

božja previdnost pripeljala brezbožnega fanta. V zgodnji jutranji uri pelje duhovnik srečnega Pavla domov, postoji še pred njegovo hišo in vpraša:

»Pavel, ali že veš novico? Deček Jezus je prišel danes v Moskvo.«

Začudeno pogleda fant duhovnika.

»Tako je, kakor ti pravim. Srce nekega fanta je popolnoma upodobil po svojem Srcu. Nebeški Oče ima nad tem fantom svoje veselje. Ko bi ta videl svojo dušo, kakor jo vidi Bog, bi videl Jezusa, štirinajstletnega fanta s črnimi lasmi in rdečima licama.«

»O, razumem, kaj hočete reči. Saj vendar nisem deček Jezus!«

»In vendar si, če bo Zveličar kraljeval v tvojem srcu. Kaj ne, Pavel, da ne pozabiš tega? Kristus hoče v fantovski podobi hoditi po brezbožnem mestu. V tvojih letih je bil On ravnatoko veder in junaški fant, kakor si zdaj ti!«

»Smem si torej predstavljati Zveličarja kot prijatelja mojih let, ki hodi podnevi z menoj, ki z menoj spi, z menoj hodi v šolo, se z menoj uči, dela, se igra, je in moli? To je krasno! Dober biti tako pač ne bo težka stvar!«

»Da, Pavel, tako je! Misli tudi na veliki načrt tega Jezusa, fanta! Naj bo to tudi tvoj načrt: Povsod in vsem delati veselje, predstojnikom in tovarišem.«

»...in jih voditi k Njemu! Spreobrniti jih, kaj ne?«

„TIGRI“ - APOSTOLI

⊙ 10 ⊙

Štirinajst dni potem doživi Miša prav veliko presenečenje, ko stopi kakor vsak večer ponoči v ono klet in najde vesele prostor okrašen s cvetjem in ves razsvetljen od številnih lučk. Duhovnik pa mu pride na pragu naproti:

»Miša, ti moraš zdaj ostati zunaj in čakati, kakor se to spodobi krščencu. Sam te vpeljem in izbrišem s krstno vodo vso tvojo preteklost. Pri sveti maši pa boš prvokrat prejel Jezusa v svoje srce.«

»Mislim sem, da se bo treba več časa pripravljati na to. Saj nisem še vreden milosti sv. krsta.«

»Dobro si pripravljen, lepo si ta čas vztrajal in tudi že veš vse, kar ti je treba vedeti. Kajti nič ne veva, kakšnega dne naju bo božja volja ločila. Dam ti za krstni dar ime Pavel. Imel boš za zavetnika apostola, ki je nekaj šel v Damask, da bi lovil kristjane, pa je sam postal jetnik Gospodov. Isto se je zgodilo s teboj.«

Prisrčno čestitajo dobri stari ljudje krščencu in prvoobhajancu. S seboj so prinesli vse mogoče stvari, da bi po cerkveni slovesnosti še praznovali med seboj. Smehljaje se spominjajo dogodka v kleti, ko jim je

»Ne, Pavel! Ne mislim tako! Obljubi mi, da ne boš delal neumnosti! Najprej pazi, da si boš po tem načrtu ohranil milost svetega krsta. Veliko se boš še bojeval sam s seboj. Drugo pa pride samo po sebi. Boš videl! Zdjaj se vse noči dobro prespi. Zato hodi takoj po večerji k počitku. Ne bi megal odgovarjati za te, če bi zapravlil noč za nočjo prepotrebno spanje. To ti zapovem kot namestnik očeta in matere. Tvoji starši imajo gotovo danes praznik in se veselijo z nami. Ohrani si tudi prijateljstvo, ki te veže na tovariše in policijo!«

»O da! Povem jim, da sem že našel sled do duhovnika, pa sem jo spet izgubil. Saj to ni laž; vaša obkla ne odgovarja obleki, kakor je v tiralici. Zagotovim jim, da bom še dalje iskal.«

»Vedno najdeš kak izhod. Prihodnje dni pa se le uči mašnih molitev! Že zdaj se veselim, da bom imel po dolgih letih spet fanta za strežnika.«

»Ad Deum, qui lactificat juvenutem meam!«

Kaj ne, tako se začno?«

»Da! K Bogu, ki je vir veselja za tvojo mladost. Obvaruj te Bog in dobro spi!«

Predno je Pavel šel v posteljo, je stopil še tiho v spalnico mlajšega bratca; tam se je sklonil nad njim in ga z znamenjem križa pokrižal na čelo, kakor bi hotel tudi njega storiti deležnega svoje sreče...

(Nadaljevanje)